

Gedragscode leiding Vakantiespelen Stede Broec

Het bestuur van de vakantiespelen Stede Broec vindt een veilige omgeving voor haar deelnemers (de kinderen) belangrijk. Daarom is de leiding verplicht om de gedragscode te onderschrijven en ondertekenen en ernaar te zullen handelen.

1. De begeleider zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen het kind zich veilig en gerespecteerd voelt;
2. De begeleider gaat zo om met een kind dat zijn/haar waardigheid niet wordt aangetast;
3. De begeleider dringt niet verder door in het privéleven van het kind dan functioneel noodzakelijk is. De begeleider ontvangt het kind niet bij hem/haar thuis;
4. De begeleider onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van het kind. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen begeleider en kind tot 18 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik;
5. De begeleider raakt het kind niet op zodanige wijze aan, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden;
6. De begeleider gaat tijdens de uitjes en activiteiten zeer terughoudend en met respect om met kinderen en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals omkleedruimten, douches etc.;
7. De begeleider beschermt het kind naar vermogen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik en ziet er actief op toe dat de gedragscode door iedereen die bij het kind is betrokken, wordt nageleefd;
8. Indien de begeleider gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze Gedragscode, en bij vermoedens van seksueel misbruik, is hij verplicht hiervan melding te maken bij iemand van het bestuur;
9. De begeleider krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen die niet in de rede zijn;
10. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaald gedrag, zal de begeleider in de geest van de gedragscode handelen en zo nodig daarover in contact te treden met iemand van het bestuur.

Hiermee verklaar ik dat ik de gedragscode ken en niet tegen de gedragscode in zal handelen.

Datum en plaats:

Ondertekening leiding

Ondertekening bestuur Stichting

Toelichting concept gedragscode

Veel grenzen in het contact tussen leiding en kinderen die deelnemen aan de vakantiespelen zijn niet eenduidig. Het ene kind wil even op schoot zitten als het troost zoekt, het andere kind heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander kind vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Hierover kunnen dus nooit precies grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in alle situaties gelden. Dat is maar goed ook, want voor veel kinderen is dichtbijheid en lichamenlijk contact een voorwaarde om te groeien. Maar er is wel één heel duidelijke grens en dat is de grens dat seksuele handelingen en contacten tussen volwassen leiding en kinderen die bij ons komen absoluut ontoelaatbaar zijn!

In art. 249 van het Wetboek van Strafrecht staat: "Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie). Daarnaast is iedere vorm van seksuele toenadering met jeugdigen beneden de 16 jaar verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 244, 245, 247, 248a, 249). En het afbeelden maken van seksuele gedragingen van iemand die nog geen 18 jaar is, is ook verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 240b).

Daarom hebben wij als bestuur voor al onze leiding een gedragscode opgesteld. Wanneer je bij ons actief wordt als leiding, vragen wij je deze gedragscode te ondertekenen. Hiermee verklaar je dat je de gedragscode kent en niet tegen de gedragscode in zult handelen.

1. De begeleider zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen het kind zich veilig en gerespecteerd voelt.

Het kind moet worden gerespecteerd. Er mag geen onderscheid worden gemaakt naar of nadruk worden gelegd op godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid, culturele achtergrond, leeftijd of lichamenlijke kenmerken. Dat betekent dat het kind zich zowel tijdens de activiteiten, maar ook daarbuiten, veilig moet voelen en het gevoel moet hebben dat hij zich -letterlijk- vrij kan bewegen.

2. De begeleider gaat zo om met een kind dat zijn/haar waardigheid niet wordt aangetast.

Dit betekent dat je een kind/jongere nooit op een manier bejegent die hem in zijn waardigheid aantast. Je onthoudt je van discriminerende, kleinerende of (seksueel) intimiderende opmerkingen en gedragingen. Dit geldt tijdens de activiteiten, maar ook daarbuiten, tijdens alle activiteiten die door of namens de vereniging worden georganiseerd.

3. De begeleider dringt niet verder door in het privéleven van het kind dan functioneel noodzakelijk is. De begeleider ontvangt het kind niet bij hem thuis.

In het vrijwilligerswerk komt het veel voor dat men kinderen ook kent vanuit sociale contacten. Maar de leiding is binnen de vakantiespelen altijd de verantwoordelijke. Binnen de vakantiespelen gaat het niet om vriendschap of andere sociale relatie, maar om de relatie leiding – kind. Het is belangrijk dat de leiding zich bewust is van zijn positie, die ook buiten de vakantiespelen door kan spelen. Het gaat erom dat de leiding gepaste afstand houdt en niet verder doordringt in het privéleven van het kind dan nodig is voor de activiteiten van de vakantiespelen. Bijvoorbeeld: het onnodig vragen stellen over het privéleven, persoonlijke afspraakjes maken, contact opnemen met het kind buiten de activiteiten van de vakantiespelen om, enzovoort.

Ook het toevoegen of accepteren van een uitnodiging op sociale media wordt gezien als ongepast, tenzij leiding en kinderen in de privé situatie ook bevriend zijn met elkaar.

4. De begeleider onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van het kind. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen begeleider en kind tot 18 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.

De leiding mag zijn positie en relatie nooit gebruiken voor doeleinden ten eigen nutte die in strijd zijn met zijn verantwoordelijkheid, of die de grenzen van de relatie overschrijden. Hierbij kan worden gedacht aan:

- een seksueel/erotisch geladen sfeer scheppen;
- seksueel getinte opmerkingen en insinuaties, zoals grof taalgebruik of schuine moppen;
- het stellen van vragen over seks, bijvoorbeeld over masturbatie, vormen van vrijen;
- het kind op een niet-functionele wijze bekijken en aanraken waarbij de ogen of handen zijn gericht op de geslachtskenmerken;
- bevrediging van de eigen seksuele verlangens;

Alle seksuele handelingen en relaties tussen leiding en kinderen tot 18 jaar, of met iemand met een ontwikkelingsachterstand, zijn ontoelaatbaar en strafbaar volgens artikel 249 Wetboek van Strafrecht.

Tussen volwassenen en kinderen/jeugdigen is sprake van een natuurlijk overwicht en dus een machtsverschil. Een kind kan daardoor zaken moeilijker weigeren, of overzien waar het om gaat. Het is aan de volwassene om de grenzen te bewaken. Dit geldt ook voor mensen met een ontwikkelingsachterstand/verstandelijke beperking. De kalenderleeftijd vormt bij hen geen criterium, maar het feit dat zij een achterstand hebben in de verstandelijke en/of emotionele en sociale ontwikkeling.

Dit betekent dat de leiding:

- nooit seksuele toenadering zoekt tot kinderen/jongeren en/of een seksueel of erotisch geladen sfeer schept (bijvoorbeeld door het laten zien van porno, of de eigen geslachtsorganen);
- een kind/jongere nooit gebruikt voor bevrediging van de eigen seksuele en/of agressieve verlangens;
- nooit (met seksueel gedrag) mag ingaan op verliefde gevoelens, seksuele verlangens of fantasieën van een kind, óók niet wanneer hij/zij je daartoe lijkt uit te nodigen, dan wel onomwonden uitnodigt;
- wanneer er een erotisch/seksueel geladen sfeer mocht ontstaan, of zou kunnen ontstaan, tussen de leiding en het kind, de leiding afstand neemt en de situatie bespreekbaar maakt met iemand van het bestuur;
- wanneer bij de leiding gevoelens van verliefdheid, maar ook afkeer of agressie ontstaan t.o.v. het kind/ de jongere, neemt de leiding afstand en maakt de situatie bespreekbaar met iemand van het bestuur.

5. De begeleider raakt het kind niet op zodanige wijze aan, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden.

Uitgangspunt is dat het kind het als seksueel getint ervaart. Bijvoorbeeld: het te lang vasthouden van een hand bij begroeten of afscheid nemen, iemand naar je toetrekken, je tegen het kind/de jongere aandrukken, een tongzoen geven, aanraken van billen en borsten, enzovoort. Functionele aanrakingen zijn soms noodzakelijk (een jong of gehandicapt jeugdlid helpen bij het naar de wc gaan) of wenselijk (een jeugdlid troosten) en mits daar geen misbruik van gemaakt wordt, zijn deze toegestaan. De leiding moet er voor zorgen dat, daar waar lichamelijk contact noodzakelijk en functioneel is, dit contact of deze aanraking niet verkeerd -in de zin van seksueel getint of intimiderend- kan worden geïnterpreteerd. De leiding houdt bij lichamelijk contact rekening met grenzen die het kind aangeeft, leeftijd, ontwikkelingsniveau, achtergronden, de specifieke situatie en wat maatschappelijk en/of cultureel als aanvaardbaar wordt gezien.

6. De begeleider gaat tijdens de uitjes en activiteiten zeer terughoudend en met respect om met kinderen en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals omkleedruimten, douches etc.

Gereserveerd en met respect betekent in dit geval bijvoorbeeld met respect omgaan met de ruimtes waarin de kinderen zich bevinden, betekent dat het kind zich daar veilig moet voelen, zijn privacy gewaarborgd is en sociale controle niet is uitgesloten. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan:

- niet zonder aankondiging de omkleedruimte of douche betreden en bijvoorkeur in gezelschap van een andere volwassene;
- het houden van gesprekken met het kind in een neutrale ruimte.

7. De begeleider beschermt het kind naar vermogen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik en ziet er actief op toe dat de gedragscode door iedereen die bij het kind is betrokken, wordt nageleefd.

De leiding heeft binnen zijn mogelijkheden de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en het welzijn van het kind. Indien de leiding grensoverschrijdend gedrag signaleert, is hij verantwoordelijk het ongewenste gedrag te (doen laten) stoppen en te zorgen voor de veiligheid van het kind. De leiding is alert op signalen die kunnen wijzen op seksueel misbruik/overtreding van de gedragscode.

8. Indien de begeleider gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel misbruik, is hij verplicht hiervan melding te maken bij iemand van het bestuur.

Alle vermoedens of constatering van seksueel misbruik moeten worden gemeld. Het kan zijn dat een kind iemand van de leiding in vertrouwen neemt en vertelt dat iemand hem/haar misbruikt. Het bestuurslid belooft in een dergelijk geval geen geheimhouding. Feiten van vertrouwelijke aard, aan jou toevertrouwd, moeten te allen tijde worden gerespecteerd. Maar wanneer de belangen van het kind in het geding zijn, dient de leiding hiervan melding te maken bij iemand van het bestuur. Indien enigszins mogelijk gebeurt dit in overleg met het kind.

9. De begeleider krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen die niet in de rede zijn.

Door vergoedingen dreigen de objectiviteit van het handelen en de onafhankelijke positie van de begeleider en die van het kind in het gedrang te komen. Hierdoor kan een voedingsbodem ontstaan voor (seksueel) machtsmisbruik.

10. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaald gedrag zal de begeleider in de geest van de gedragscode handelen en zo nodig daarover in contact te treden met iemand van het bestuur.

Dit betekent dat de leiding ook alert is op gedragingen die niet direct als seksueel misbruik of intimidatie zijn te betitelen, maar wel als grensoverschrijdend worden ervaren. Ook in dit geval is het belangrijk dat passende maatregelen worden genomen, zoals het aanspreken van de persoon in kwestie. Desgewenst kan de leiding iemand vanuit het bestuur raadplegen.